

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 073102/98-002305
Signatura: vg3bs101

Inspektorát č 7-České Budějovice
Okresní pracoviště Jindřichův Hradec

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola : Základní škola Staré Město pod Landštejnem 139, PSČ 378 82

IZO: 107 720 990

Ředitel školy : Mgr. Marie Kotková

Zřizovatel: Obec Staré Město pod Landštejnem

Příslušný školský úřad: ŠÚ Jindřichův Hradec

Termín inspekce: 8. a 9. říjen 1998

Inspektoři: Ivana Neumannová
Alena Smrčková

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Řízení školy
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:

- výroční zpráva
- koncepce rozvoje a práce školy
- zápisy z pedagogických rad
- třídní knihy, třídní výkazy
- kronika školy
- zápisy z kontrolní činnosti ředitelky školy
- vnitřní řád školy
- klasifikační řád školy
- rozvrhy vyučovacích hodin a přestávek
- dokumentace školní družiny
- písemné, výtvarné a rukodělné práce žáků

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Koncepční záměry. Plánování výchovně vzdělávacího procesu

Dvoutřídní vesnická škola, do níž v letošním školním roce dochází 31 žáků, leží v příhraniční obci. Umístěna je v dvoupatrové budově původně plně organizované školy postavené v roce 1937 pro českou menšinu žijící v obci a širokém okolí.

Koncepce školy vychází z analýzy dosažených výsledků práce školy a zmapování objektivních ekonomických a demografických skutečností. Zaměřuje se jak na oblast plánování výchovné a vzdělávací činnosti tak na plánování materiálního a organizačního zabezpečení výuky.

Koncepční záměry jsou reálné, jejich deklaraci předcházelo podrobné projednání se zřizovatelem. Oblasti plánování věnuje ředitelka školy dostatek pozornosti.

2. Plnění učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Žáci školy jsou vyučováni podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2. Německému jazyku ve čtvrtém ročníku je po projednání se školským úřadem a v souladu s platnými pokyny MŠMT ČR vyučováno v dvouhodinové časové dotaci z důvodu zajištění výuky odborně nezpůsobilou vyučující. Žáci 3. a 4. ročníku absolvují přes velmi složité cestování veřejnou dopravou plavecký výcvik.

Kontrolou příslušné dokumentace nebyly shledány nedostatky v plnění učebního plánu a osnov.

3. Odborné a pedagogické řízení

3.1 Organizační struktura

Ředitelka školy paní Mgr. M. Kotková byla do funkce jmenována na základě výsledků konkurzního řízení, pro výkon funkce má potřebné odborné a osobnostní předpoklady.

Ředitelka školy deleguje některé pravomoci na své spolupracovnice. V zajišťování výchovně vzdělávacího procesu a chodu školy je patrná dobrá týmová souhra všech zaměstnanců podmíněná vzájemnou důvěrou a plným osobním nasazením.

3.2 Personální struktura

Všechny tři pedagogické pracovnice jsou odborně a pedagogicky způsobilé pro práci na tomto typu školy. Provoz školy zajišťuje dále školnice a uklízečka v jedné osobě a kuchařka.

3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

S ohledem na skutečnost, že pedagogické pracovnice mají dlouholeté zkušenosti, a na problémy se zástupy ve vyučování v případě absence vyučujících, to násobené složitou dopravní obsluhou obce, dává ředitelka školy přednost samostudiu. Pro ně vytváří podmínky zajišťováním odběru pedagogických a metodicky zaměřených periodik a literatury do školy.

Odborné a pedagogické řízení vykazuje dílčí pozitiva.

4. Kontrolní systém. Kontrola a hodnocení

Kontrolní činnost ředitelky je komplexní a plánovitá. Jádrem tvoří průběžná každodenní kontrola plnění úkolů jednotlivými zaměstnanci. Hospitační činnost je řádně zdokumentována. Zaměstnanci jsou prokazatelně seznámeni se závěry z kontrolní činnosti

ředitelky školy. Tyto závěry slouží jako jedno z kritérií pro přiznávání nenárokových složek platu. Kontrolní činnost směrem k žákům je vedena vzhledem ke značné zkušenosti vyučujících a úzké vzájemné spolupráci po linii zadávání prověrek vyučujícími ve svých třídách.

Oblast kontrolní činnosti dosahuje běžné úrovně.

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém se v úzkém kolektivu zaměstnanců opírá zejména o neformální denní styk a bezprostřední výměnu informací. Důležité informace jsou vyvěšeny na nástěnce v ředitelně a zaznamenány v zápisech z pedagogických rad. Veškerá osobní data žáků a zaměstnanců jsou zabezpečena před zneužitím.

Rodičovská veřejnost je informována prostřednictvím zápisů v žákovských knížkách, třídních schůzek, individuálních konzultací a běžného neformálního styku s rodiči. Informace se k rodičům dostávají včas a v potřebném rozsahu.

Spolupráce se zřizovatelem je na velmi dobré úrovni, rovněž spolupráci se školským úřadem hodnotí ředitelka školy jako dobrou.

Funkčnost a účinnost informačního systému byla hodnocena jako spíše nadprůměrná.

6. Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace je ve škole vedena řádně v zákonem stanoveném rozsahu. Dokumentace vedená pedagogickými pracovníky je pravidelně ředitelkou kontrolována. Ředitelka školy vede dlouhá léta kroniku školy, zápisy v kronice jsou vedeny se snahou o navázání na tradici podrobného zmapování života školy a obecných událostí majících na něj vliv.

Úroveň vedení povinné dokumentace vykazuje dílčí pozitiva nad běžnou úroveň.

7. Výroční zpráva

Výroční zpráva o činnosti i výroční zpráva o hospodaření svou vypovídací hodnotou v podstatě splňují požadavky legislativních norem a ředitelce školy slouží jako jedno z východisek pro oblast koncepce a plánování.

Výroční zpráva dosahuje běžné úrovně.

8. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Prostředky poskytované škole školským úřadem a zřizovatelem vytvářejí odpovídající podmínky pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu. O iniciativním přístupu a dobře fungující spolupráci mezi zřizovatelem a školou svědčí společné vypracování projektu "Uč se jazyk svého souseda" v roce 1997 a jeho přijetí a realizace prostřednictvím Phare CBC fondu malých projektů. To přineslo ve výsledném efektu škole prostředky na částečné vybavení počítačové učebny. Ředitelka školy se snaží získávat drobné sponzory v obci a okolí.

Ředitelka školy nakládá uvážlivě a hospodárně se svěřenými prostředky.

9. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Rozlehlá budova školy poskytuje žákům a vyučujícím nadstandardní prostorové podmínky pro práci i relaxaci. Vybavení nábytkem, učebními pomůckami, didaktickou technikou, učebnicemi a učebními texty odpovídá potřebám školy. V letošním školním roce z prostředků Phare a Programu obnovy vesnice byla díky iniciativě zřizovatele ve škole zřízena učebna výpočetní techniky. Její vybavení posledními typy počítačů, laserovou barevnou tiskárnou, kopírkou a odpovídajícím novým nábytkem je vysoce nadstandardní v tomto typu školy. Prozatím je výpočetní techniky využíváno k výuce německého jazyka. Školní knihovna sestává z letitého fondu knih, v posledních letech dovybavovaného s ohledem na využití společné mimoškolní četby ve vyučování. Její umístění v samostatné místnosti přístupné žákům jen v určeném dni se jeví jako méně efektivní.

Materiálně technické podmínky školy jsou nadprůměrné.

10. Hodnocení psychohygienických podmínek

Časové rozvržení vyučování a skladba rozvrhu odpovídají psychohygienickým potřebám žáků a vyučujících.

Světelné a tepelné podmínky jsou na odpovídající úrovni. V celé budově školy panuje pořádek a vzorná čistota. Napojení školy na dálkové vytápění a rekonstrukce rozvodu tepla v budově výrazně přispěly ke zkvalitnění hygienických podmínek. Školní nábytek odpovídá vzrůstu žáků, vybavení I. třídy a herny školní družiny koberci umožňuje předcházení únavy žáků pohybovou relaxací. Z hlediska bezpečnosti nejsou vhodné některé velmi opotřebované židle ve školní družině.

Pitný režim je školní jídelnou zajišťován pouze v rámci provozu školní družiny.

Psychohygienické podmínky ve škole vykazují dílčí pozitiva.

11. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

Český jazyk

Jasně stanovené cíle, pestré metody a formy práce, promyšlená motivace žáků spolu s dobrou organizací práce žáků ve spojených odděleních byly výbornými východisky efektivní vyučovací hodiny v I. třídě - spojený 1. a 2. ročník. Paní učitelka využila tradičních i alternativních metod posilování schopnosti soustředění žáků. V hodině byl citlivě uplatňován individuální přístup k žákům, respektovány jejich potřeby. Žáci pracovali v výrazném vnitřním zaujetím, projevená úroveň jejich znalostí a dovedností byla velmi dobrá.

Hodina byla hodnocena jako výborná.

Matematika

Sledovaná hodina ve II. třídě - spojený 3. a 4. ročník - měla klasickou stavbu, stanovené cíle odpovídaly požadavkům osnov a časovému rozvržení vyučující. Z organizace práce žáků ve spojených odděleních byla patrná dlouholetá zkušenost vyučující a její respekt k individuálním schopnostem a potřebám žáků. Při výuce geometrie ve 4. ročníku vyučující věnovala náležitou pozornost pěstování správných návyků a dovedností při rýsování.

V sledované hodině se objevila dílčí pozitiva.

Prvouka

Vyučovací jednotky v I. i II. třídě měly jasně stanovené cíle korespondující se základními učebními dokumenty. Obě vyučující se v hodinách důsledně řídily didaktickými zásadami, využívaly vhodných učebních pomůcek, zapojovaly více poznávacích kanálů žáků, které velmi dobře motivovaly. V obou třídách se jako jedna z forem práce objevila samostatná skupinová činnost žáků.

Vyučující ve II. ročníku využila zvolené téma z tématického celku Naše obec pro utváření a posilování hrdosti na minulost obce jako základu zdravého vlastenectví.

Obě sledované hodiny byly nadprůměrné úrovně.

Vlastivěda

Hospitovaná hodina měla převážně činnostní charakter, žáci společně s vyučující pracovali s příručními a s nástěnnou mapou, s kompasem a ukázkou autobusového jízdního řádu. Postupně získávané a dosažené vědomosti a dovednosti si ověřovali na konkrétních úkolech, které vycházely z praktických situací, s nimiž se běžně setkávají v každodenním životě. Dílčí problémy se objevily s osvojením si dovednosti využívání měřítka mapy k určování vzdálenosti v krajině.

V hodině vlastivědy se objevila dílčí pozitiva nad běžnou úroveň..

Praktické činnosti

Sledovaná hodina měla jasně stanovený cíl, úkoly pro 1. a 2. ročník byly diferencované, respektovaly věkové zvláštnosti a schopnosti žáků. Prostřednictvím vhodně zvolené organizace byla dobře zajištěna i bezpečnost při práci. Žáci pracovali klidně, podle srozumitelných pokynů učitelky, pracovní tempo se řídilo jejich úspěšností a stupněm zvládnutí dovedností. Správné bylo i připomínání dodržování hygienických a pracovních návyků, které se v konečném výsledku odrazilo na čistotě práce, pracovního místa i oděvů žáků.

Praktické činnosti měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Výchovně vzdělávací činnost školní družiny

Sledované činnosti školní družiny dobře splnily stanovené cíle, respektovaly potřeby žáků. Zvolená organizace přispěla k vytvoření příznivého klimatu, vztahy mezi paní vychovatelkou a žáky byly harmonické a vstřícné.

Navštívené výchovně vzdělávací činnosti školní družiny vykazovaly běžnou standardní úroveň.

12. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Prostředí školy působí klidným dojmem, připomínajícím rodinné prostředí s přirozenými vztahy mezi dětmi a dospělými. V době konání inspekce bylo chování a vystupování žáků spontánní, slušné a kultivované. Neformálně zde funguje prevence negativních jevů chování žáků, jejich okamžitá analýza a bezprostřední realizace nápravných opatření.

Škola vykazuje velmi nízkou úrazovost žáků.

Kvalitní vnitřní řád školy tvoří vnější rámec vytvářející dobré podmínky pro formování pěkných vzájemných vztahů mezi žáky a dospělými.

Žáci jsou důsledně vedeni k dodržování pravidel mezilidských vztahů, jejich chování a vystupování svědčí o dosahování dobrých výsledků formativního působení školy.

13. Hodnocení výchovného poradenství

Na tomto typu školy není zmíněná funkce zřízena. Náplň práce výchovného poradce je součástí práce třídních učitelek.

14. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Spolu s rodiči a zřizovatelem pořádá škola pravidelně vánoční besídku spojenou s karnevalem, oslavu Dne dětí a návštěvu dětí z mateřské školy. Styk žáků s živou kulturou v blízkých Slavonicích či Dačicích znemožňuje složitá dopravní obslužnost obce a zhoršené ekonomické podmínky. Proto škola, pokud je to finančně dostupné rodičům žáků, využívá jednorázových nabídek kulturních vystoupení přímo ve škole. Tradiční je spolupráce školní družiny s lesní správou, pro niž žáci sbírají přírodniny určené k zákrmu lesní zvěře v zimě, kterého se za doprovodu lesníka později účastní. Na oplátku škola dostává vánoční stromek. Zaměření vyučujících a zájmu dětí odpovídá i pravidelné pořádání sportovně turistických cvičení v přírodě během školního roku.

Oblast dosahuje úrovně běžné na tomto typu školy.

15. Hodnocení činnosti školských zařízení

Školní družina

Ve školní družině je zapsáno 19 žáků a její provoz po dohodě s rodiči a zřizovatelem byl stanoven ráno od 6:45 do 8:00 h a odpoledne mezi 11:40 a 15:30 h.

V rekreačních činnostech jsou upřednostňovány pohybové a kolektivní hry. Po obědě jsou zařazovány odpočinkové činnosti - např. společenské hry, společná četba. Zájmové činnosti jsou podle zvoleného tématu organizovány buď v herně nebo venku. V programu školní družiny je zařazována i příprava na vyučování, po písemném souhlasu rodičů si zde někteří žáci vypracovávají domácí úkoly. Okolní příroda, školní nebo fotbalové hřiště poskytují žákům mnoho příležitostí k realizaci pohybových i ostatních výchovně vzdělávacích činností. Zařízení školní družiny je starší, opotřebované, ale dosud funkční. Některé židle však z hlediska bezpečnosti již nevyhovují. K relaxaci slouží dětem koberec a pohovka. Vybavení pomůckami a hračkami je dostatečné. Vychovatelka vede řádně povinnou dokumentaci.

Činnost školní družiny dosahuje běžné standardní úrovně.

Školní jídelna

Součástí školy je školní jídelna, kde vaří 35 obědů pro školu a 12 pro cizí strážníky. Pracuje zde kuchařka a na částečný pracovní úvazek vedoucí školní jídelny. Výsledky práce svědčí o vysokém nasazení, skutečném zájmu a osobním zaujetí pro práci.

Vybavení kuchyně po doplnění o elektrickou stoličku, kotel, pánev a škrabku na brambory se oproti minulým letům značně zlepšilo. Jídlo bylo v době inspekce předkládáno strážníkům teplé, v dostatečném množství, chutné a vkusně upravené. V malé jídelně je vytvořeno hygienicky nezávadné, kulturní prostředí, kde je pamatováno i na květinovou výzdobu.

